

STATENS BRANDINSPEKTION

Meddelanden

1957:5

Från olika håll har till statens brandinspektion framförts önskemål om att generella regler måtte upprättas med avseende på de brandskyddsåtgärder, som bör krävas från de kommunala brandmyndigheternas sida i samband med föreställningar, möten etc av olika slag - cirkus, utställningar, gudstjänster m m - i tält. Med anledning härav har inom brandinspektionen till brandchefernas ledning utarbetats nedanstående anvisningar.

I arbetet på anvisningarna har värdefullt bistånd lämnats i första hand av v. brandchefen Harry Stuhre, Malmö brandkår.

I bilaga till anvisningarna har sammanförts de inom cirkusfacket vanligen använda beteckningarna på vissa konstruktions- och inredningsdetaljer i ett föreställningstält.

Stockholm i april 1957.

Ingvar Strömdahl
Riksbrandinspektör

Anvisningar rörande brandskyddsåtgärder för tältbyggnader (föreställningstält).

1. Allmänt

1:1 Föreställningstält med tillhörande master, stänger, stag och förankringsanordningar bör liksom den fasta inredningen i tältet - gradiner, läktare, trappor m m -

vara utfört på ett ur hållfasthetssynpunkt betryggande sätt. Utrustningen bör finna sig i gott skick.

Anm. Den för föreställningen i tältet ansvarige bör på anfordran av brandmyndighet kunna förete ett av sakkunnig i hållfasthetsfrågor utfärdat, högst ett år gammalt intyg, att tältkonstruktionen besiktigats utan erinran. Det ifrågavarande intyget bör innehålla en så fullständig beskrivning (eventuellt förtydligad med ritning) att vid besiktningstillfället kan konstateras att väsentliga förändringar icke blivit vidtagna. Det är särskilt när det gäller större tält - oavsett intyget av värde, om brandchefens besiktning av tältet kan ske under medverkan av i hållfasthetsfrågor sakkunnig. Sådan sakkunnig finns hos eller kan anvisas av byggnadsnämnden.

- 1:2 Den i föreställningstält ingående tältduken bör genom impregnering - lämpligen i samband med tillverkningen ha gjorts svårantändlig.

Eventuell impregnering mot vatten eller röta bör icke ske med sådana medel - exempelvis paraffin - som påtagligt ökar tältdukens brännbarhet och flamspridningstendens.

Anm. När det gäller befintliga tält torde det av kostnads skull icke vara möjligt att påfordra brandskyddsimpregnering av tältduken. Kravet på att ur brandsäkerhetssynpunkt olämpliga impregneringsmedel mot vatten eller röta icke användes bör emellertid upprätthållas även när det gäller befintliga tält.

- 1:3 Vid tältets placering bör tillses att betryggande avstånd erhålles till brandfarlig bebyggelse, brandfarliga upplag och skog ävensom till skorstenar, järnvägsspår och andra objekt, från vilka risk för spridning av gnistor föreligger. Vidare bör vid placeringen hänsyn tagas till behovet av erforderliga fricområden med plan mark kring tältet för möjliggörande av allmänhetens snabba och säkra utrymning i händelse av brand samt av snabb och effektiv brandkårsinsats.

Anm. Avståndet till brandfarlig bebyggelse m m torde vid större tält böra uppgå till minst 25 å 30 meter.

- 1:4 Vagnar, baracker, fordon, tält, avsedda att användas som djurstallar, samt annan utrustning tillhörande den verksamhet, som skall försiggå i föreställningstältet, bör vara placerade på ett ur brand- och utrymnings synpunkt tillräckligt stort avstånd - i regel minst 6 m, halmupplag minst 12 m - från det sistnämnda samt på sådant sätt att den rullande materielen snabbt kan undanskaffas i händelse av brand.
- 1:5 Toalett bör placeras på ett avstånd av minst 6 m från tältet på sådan plats, att publiken på väg dit eller därifrån icke passerar i närheten av halmupplag eller annat eldfångt upplag.
- 1:6 Det för tältföreställningen disponerade markområdet bör vara inhägnat. Grindar i inhägnad bör vara utåtgående och bör sammanlagt ha minst samma fria bredd som utgångarna från föreställningstältet.
- 1:7 Utrymme under gradiner eller motsvarande bör icke utnyttjas såsom förvaringsutrymme eller för annat ändamål.
- 1:8 Möjlighet bör finnas att från föreställningstältets närhet snabbt alarmera brandkåren.

Arm. Plats, som regelmässigt upplåtes för föreställningstält bör förses med hjälp-telefon eller brandskåp.

- 1:9 Vatten för brandsläckning bör finnas i tillräckliga kvantiteter och inom rimligt avstånd från föreställningstältet.

Arm. Avståndet till vatten för brandsläckning bör icke överstiga 100 m. I fall då riskerna bedömes särskilt stora på grund av exempelvis tältets storlek, långvarig torra eller brandfarligt grannskap bör förberedande åtgärder i form av utläggning av slangledningar eller snabbkopplingsrör och/eller uppställning av motorspruta vidtagas.

2. Utrymningsanordningar.

- 2:1 Från föreställningstält bör finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar, anordnade i motsatta sidor av

tältet och förande direkt ut i det fria.

- 2:2 I alla utrymningsvägar bör marken vara väl avjämnd för förhindrande av snubbling.
- 2:3 Föreställningstält, avsett för mer än 600 personer, bör ha minst tre och tält, avsett för mer än 1000 personer, minst fyra för allmänheten avsedda utgångar (huvudingången inräknad). Uteslutande för de uppträdande avsedd ingång, exempelvis ryttargång, får ej räknas som utgång för allmänheten. Utgångarna bör vara så fördelade utefter tältets periferi att den verkliga vägsträckan från sitt- eller ståplats till närmaste utgång ej överstiger 30 meter.
- 2:4 Utgångs fria bredd bör vara minst 1,2 meter och bör i övrigt vara så beräknad i förhållande till det antal personer, som är hänvisade att begagna den, att en bredd av 1 meter motsvarar i fråga om såväl huvudingång (huvudutgång) som reservutgång högst 200 personer. Utgångs fria höjd bör vara minst 1,8 meter.
- 2:5 Utgång bör vara lätt att öppna. Dörr bör vara utåtgående. Förhänge bör vara så anordnat att det lätt kan föras åt sidan.
- 2:6 Trappa bör vara väl fästad och försedd med ledstång på båda sidor. Ensamt liggande trappsteg bör ej finnas. Trappsteg bör ej förekomma närmare utgång från tältet än 0,5 m.
- 2:7 Trappas plansteg bör ha en bredd av minst 25 cm och dess sättsteg normalt en höjd av 16-18 cm. I en och samma utrymningsväg bör plan- och sättstegs dimensioner ej varieras.
- 2:8 Utrymningsvägarna bör vara helt fria från varje föremål, som kan hindra eller försvåra en snabb utrymning av tältet.

Stag, stänger m m, tillhörande tältets konstruktion eller hörande till trappteser, skyddsnät eller andra i tältet uppsatta anordningar, bör sålunda icke vara så placerade att

de utgör hinder för utrymningen. Minsta fria höjden bör vara 2,0 meter. Är fria höjden mindre än 2,2 meter bör anordningen i fråga tydligt markeras med vimplar eller dylikt.

3. Sittplatsers anordnande.

3:1 Sittplatser bör, med nedan angivet undantag, vara fast anordnade i rader. Sittplatserna bör vara grupperade i fält av en ur utrymnings synpunkt lämplig storlek. De gångar, som betjänar fälten, bör vara anordnade på sådant sätt i förhållande till utgångarna, att snabb och smidig utrymning möjliggöres.

I loge bör lösa stolar kunna medgivas till ett antal av högst åtta.

3:2 I fall då sittplatser anordnas på gradiner på sådant sätt att vertikala avsatser högre än 0,5 meter erhålles bör skyddsräcke i lämpligt utförande finnas.

3:3 Klaffstol bör vara så inrättad, att, när man reser sig från stolen, stolsitsen automatiskt fälls upp i vertikalt läge.

3:4 Fria avståndet - projicerat på golvet - mellan två bänk- eller stolarader bör vara minst 0,4 m. Om sittplatserna i stället är utförda som klaffstolar gäller att avståndet från stolsrygg till stolsrygg bör vara minst 0,8 m.

3:5 I punkt 3:1 omnämnd gång bör ha en bredd, som står i proportion till det antal personer, vilka vid utrymning är hänvisade till densamma. Den fria gångbredden bör vara minst 1,0 m pr 200 personer. Ingen gång bör emellertid ha mindre fri bredd än 0,8 m.

3:6 Gång bör vid stigningar, flackare än c:a 1:8, vara utförd som lutande plan. Är stigningen brantare, bör trappa vara anordnad. Beläggningen på plan och trappor bör vara möjligast halkfri.

4. Belysning.

- 4:1 All belysning bör vara elektrisk. Den elektriska installationen bör vara utförd i enlighet med kommerskollegii säkerhetsföreskrifter.
- 4:2 Utrymningsvägarna såväl inom tältet som utanför detsamma fram till allmän väg eller gata, försedd med gatubelysning, bör vara försedda med belysning av tillräcklig ljusstyrka för möjliggörande av säker utrymning.
- 4:3 Trappa bör vara väl belyst.
- 4:4 Utgång bör vara markerad med lampa (eventuellt batteriansluten), visande tydligt rött sken.
- 4:5 Reservbelysning av tillräcklig styrka bör finnas. Här för kan användas det normala belysningsnätet under förutsättning att strömförsörjningen sker genom enbart för reservbelysningen avsedda huvudledningar från el-centralen.
- 4:6 Strålkastare och annan belysningsarmatur bör monteras på betryggande avstånd från tältduk, kulisser och andra brännbara föremål. Papper och annat lättantändligt material bör ej anbringas intill den elektriska armaturen.

5. Uppvärmning.

- 5:1 Under tid, då allmänheten har tillträde till föreställningstält, bör uppvärmning av tältet icke äga rum med annan värmeapparat än sådan, som tillföres hetvatten från värmepanna, uppställd i permanent pannrum eller anordnad på annat ur brandsynpunkt godtagbart sätt.

Under samma tid bör icke inom tältet eller inom ett avstånd från detta av minst 6 m finnas eldstad eller annan värmeapparat än sådan som omnämnas ovan, och detta vare sig eldstaden eller värmeapparaten är i funktion eller icke.

- 5:2 Om under tid, då allmänheten icke har tillträde till tältet, detta uppvärms medelst varmluft från oljeeldad

varmluftpanna bör följande gälla:

- 5:21 Varmluftpinnan bör vara av typ, som godkänts av arbetskyddsstyrelsen.
- 5:22 Kring pannen och tillhörande oljetank bör finnas ett helt fritt utrymme av minst 6 m. Oljetanken, som ej bör rymma mer än 200 liter, bör vara uppställd och anordnad på ett ur brandsynpunkt betryggande sätt.
- 5:23 Varmluftledningen bör vara ansluten till tältet på sådant sätt att tältduken eller annan del av tältet eller dess inredning icke utsättes för riskabel uppvärming. Varmluftledningen bör i tältet mynna fritt och fullt synligt.

6. Brandredskap.

- 6:1 I föreställningstält bör minst en med vatten fylld pytspruta vara uppställd på lätt tillgänglig plats invid varje in- eller utgång.
- 6:2 I fall, då riskerna bedömes särskilt stora på grund av exempelvis tältets storlek och/eller föreställningens art, bör den under 6:1 angivna brandredskapen kompletteras med slangledningar framdragna till de platser, där de för brandbevakningen avdelade brandmännen skall uppehålla sig.
- 6:3 I tält, som nyttjas som djurstall och som har en längd icke överstigande 20 meter, bör finnas minst en med vatten fylld och på lämplig plats uppställd pytspruta. I djurstall med större längd än 20 m bör för varje påbörjat 20-tal meter finnas ytterligare minst en med vatten fylld pytspruta, placerad på lämplig plats. Invid varje i djurstall placerad pytspruta bör finnas minst två med vatten fyllda hinkar om vardera minst 10 liters rymd.
- 6:4 Pytspruta bör ha en rymd av 12 - 15 liter och bör vara i fullgott skick.

6:5 Invid oljeeldningsanläggning, el-kraftaggregat och större el-central, bör finnas för dylika objekt lämplig brandsläckare (exempelvis minst 5 kg:s kolsyresläckare eller pulversläckare).

6:6 Platsen för pyttspruta eller annan brandredskap utmärkes enligt svensk standard för varselmärkning, SIS 90 00 03 - 06 (vit halvcirkel, "hjälm", på röd botten) eller med skylt märkt "Brandredskap."

7. Ridåer, draperier och liknande.

Ridåer, draperier och liknande, vilka icke är utförda av obrännbart eller svårantändligt material bör genom sakkunnigt utförd impregnering ha gjorts svårantändliga. Genom påstämpling eller påteckning bör vara angivet, när impregnering respektive kontroll senast ägt rum.

Anm. Vid teatrarna använder man för impregnering av ridåer m m med gott resultat en 10 %-ig ammoniumsulfatlösning i vatten. Impregneringen sker i regel genom påsprutning.

8. Brandbevakning.

8:1 Därast så bedömes erforderligt, bör under tid, då allmänheten har tillträde till föreställningstält, brandbevakning utföras av brandmän, tillhörande vederbörande kommunala brandkår.

Brandbevakning bör, oavsett tältets storlek, påfordras vid cirkus-, teater, kabare- och liknande föreställningar. Vid gudstjänster, föredrag, möten och liknande bör, om tältet ej rymmer flera än 300 personer, brandbevakning normalt icke vara behövlig.

Den erforderliga bevakningsgruppens storlek bestämmas av brandchefen från fall till fall, varvid hänsyn tas till tältets storlek, dess kvalitet ur utrymningsynpunkt samt graden av brandfarlighet hos den aktuella föreställningen. För tält, som rymmer högst 300 personer, bör i regel en brandman vara tillräckligt.

8:2 Brandchefens direktiv till bevakningsgruppen bör avse dess fördelning på olika platser i tältet, kontrollåtgärder före och under föreställning, alarmering av brandkåren, släckningsingripande, publikens lugnande i händelse av paniktillbud samt tältets snabba men sansade utrymning.

Varje i bevakningsgruppen ingående brandman bör vara utrustad med kniv av lämplig typ för att vid nödläge kunna skära upp tältduken.

9. Ordningsregler.

Arm. Det är lämpligt att den för tältföreställningarna ansvarige bland sin fasta personal utser en person i befälsställning med uppgift att närmast svara för att av myndigheterna givna föreskrifter följes.

9:1 Utanför föreställningstält beläget område, vilket tjänar som utrymningsväg, bör under tid då allmänheten har tillträde till tältet hållas fritt från belamrande föremål, halm och annat, som kan hindra eller försvåra tältets utrymning eller öka faran för brandspridning. Entrévagn eller andra anordningar såsom diskar, försäljningsständer m m bör icke få inkräkta på utrymningsvägs bredd eller framkomlighet.

Elkablar, varmluftrör o dyl bör, såvida de icke upphänges på minst 2,0 meters höjd över utrymningsväg, (jfr 2:8), förläggas under mark på sådant sätt att marken däröver blir plan. Tältpålar, över vilka publiken kan snubbla, markeras på tydligt sätt, exempelvis med stolpe av tillräcklig höjd.

9:2 Tobaksrökning bör icke få ske inom tält eller i dess omedelbara närhet. Anslag "Tobaksrökning förbjuden" bör finnas uppsatta invid ingångar samt på andra lämpliga, lätt synliga platser. Även användande av öppen eld i annan form bör vara förbjudet i tält och dess närhet i den mån brandchefen ej för särskilt fall och

därvid eventuellt på vissa villkor finner sig böra tillstyrka undantag.

- 9:3 Upplag av halm och foder bör hållas väl samlat och i god ordning samt normalt i sin helhet övertäckt med presenning. Mellan sådant upplag och tält bör finnas ett fritt utrymme av minst 12 m (jfr 1:4) samt mellan upplaget och inhägnad minst 2 m.
- 9:4 Inom föreställningstält och tält, som användes som djurstall, bör icke få förvaras brandfarliga vätskor.
- 9:5 Vid utgångarna placerade vaktmästare bör vara utrustade med knivar av lämplig typ (jfr 8:2).
- 9:6 Vaktmästare och annan tältpersonal bör vara väl insatta i handhavandet av den inom tältet utplacerade brandmaterielen.

Statens Brandinspektion, Box 7097, Stockholm 7, Tfn 23 23 30

Summary in English:

THE GOVERNMENT INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1957:5

Fire Protection Requirements regarding Tents for Public Assembly.

The requirements are applicable to tents for circuses, fairs, religious congregations etc.

Structural requirements should be inspected by Fire Chiefs preferably accompanied by experts on such matters. Tents - at least new ones - should be flameproofed.

A safe distance from structures constituting a fire danger, means of egress unobstructed by cars and wagons, stables for animals, stacks of fodder, sanitary facilities etc, are requisite, as also an outreaching width, respectively number, and maximum length of tiers, aisles, passageways and exits.

Prescriptions in regard to lighting, heating, fire extinguishing equipment and number of firemen detailed as fire watchers are given, as also in regard to signs, and fire protection duties of the tent personnel.

Bilaga

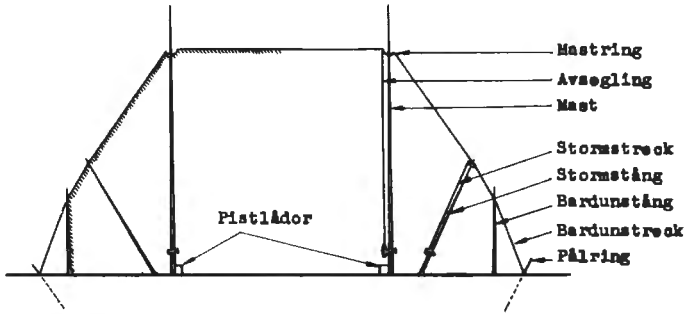
Inom cirkusfacket vanligen använda beteckningar på vissa konstruktions- och inredningsdetaljer i ett föreställningstält.

(jfr skisser)

Avsegling	lina, med vilken tältet hisas upp längs en mast.
Bardunstång	lodrät stång placerad i tältets begränsningslinje.
Bardunstreck	lina, som förbinder bardunstång med tältpåle.
Fasad	kuliss framför entrén med bl a cirkusens namn.
Gitter	centralburen i vilken rovdjuren framföres.
Gradin	trappvis stigande avsatser för åskådarplatserna.
Löpgång	låg burgång, genom vilken djuren släpps in i centralburen "gitter".
Manege	den del av tältutrymmet inom vilken artisterna uppträder.
Mast	lodrät stång, som uppbär tältet.
Mastring	ring, i vilken tältet är upphängt i en mast.
Pist	osa 0,5 m hög upphängning sammansatt av lådor, pistlådor, vilken inramar manegen.
Postament	större pall på vilken elefanter, hästar eller andra större djur kan placeras.
Pållring	raden av tältpålar runt tältet.
Ryttargång	personalgång, varigenom artister och djur kommer in i manegen.
Snörning	hopfogning av tältdelarna.
Storstång	snedställd stång, gående från marken till tälttak, med vilken spänningen i tältduken regleras.
Stormstreck	lina, med vilken stormstång är fastgjord vid tältduken.
Tältpåle	järnten, vari bardunstreck spännes.
Vorbau	kassatält eller kassavagn.

Sektion

Plan

